

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.224/2022/4.

A felperes:

felperes, felperes címe.

A felperes képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe., ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd

Az alperesek:

I.r. alperes, I.r. alperes címe – I. rendű

II.r. alperes, II.r. alperes címe. – II. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Tálosi Adrienn ügyvéd, ügyvéd címe – az I. és II. rendű alperesek képviseletében

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 15.P.22.836/2021/12.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az elsőfokú bíróság által megállapított helyreigazító közlemény szövegéből mellőzi „a portál2-ra hivatkozva” szövegrészt.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.000 (tizenkettőezer) forint + áfa másodfokú perköltséget és a Magyar Állam külön felhívására 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az I. rendű alperes dátum napján az portál1 sajtótermékben „cikk címe” címmel cikket jelentetett meg. A cikkben foglaltakat sérelmezve a felperes sajtó-helyreigazítási kérelemmel olyan közlemény közzétételét kérte az I. rendű alperestől, mely szerint az internetes lap más forrásra hivatkozva valótlanul híresztelte, hogy a felperes által vezetett párt több ismert politikusa a felperes lemondását követelte és szervezkedni kezdtek ellene. Az I. rendű alperes a felperes kérelmének nem tett eleget.

[2] A felperes keresetében olyan tartalmú helyreigazító közlemény közzétételére kérte kötelezni az I. rendű alperest, amely szerint a dátum-én „cikk címe” címmel megjelent cikkben a portál2-ra hivatkozva valótlanul híreszteltük, hogy a párt több ismert politikusa is felperes pártelnök lemondását követelte, és szervezkedni kezdtek felperes ellen. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest, hogy az internetes újság kezdőoldalán 24 órán keresztül önálló hírként, „Helyreigazítás a »cikk címe« című cikk miatt” tegyen közzé felhívást, amelyre kattintva legyen elérhető a helyreigazító közlemény.

[3] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Azzal védekeztek, miszerint a felperes közéleti szereplőnek minősül, a cikk közlései aktuális politikai vitához kapcsolódnak. Utaltak a 3217/2020. (VI. 19.) AB határozatra, mely szerint a politikai viták keretében elhangzott, különösen a politikus politikai tevékenységére, programjára, közéleti hitelességére és alkalmasságára vonatkozó állítások főszabályként még akkor is véleménynyilvánításként értelmezendők amennyiben formálisan, a bizonyíthatósági teszt alkalmazásával tényállításként értékelhetők.

Előadták, hogy személy4 Facebook-oldalán beszámolt arról, miszerint többen is rendkívüli kongresszust és tisztújítást követeltek a pártban, és a felperes vonatkozásában etikai eljárást is kezdeményeztek. Kérték az etikai eljárást kezdeményező személyek, tanú1 és tanú2, továbbá személy4 tanúkenti meghallgatását a cikkbeli közlések való voltának igazolására.

Álláspontjuk szerint a főoldalon való 24 órás közzététel indokolatlan, ugyanis ott az írások címei legfeljebb néhány órára jelennek meg.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy az általa szerkesztett www.portall1 internetes portálon dátum napján „cikk címe” címmel megjelent és a <https://www.portall1/link> linken elérhető cikkhez kapcsolódóan tegye közzé az alábbi helyreigazító közleményt – a sérelmezett médiatartalomhoz hasonló módon és terjedelemben, közvetett és/vagy közvetlen kommentár és fénykép nélkül – 5 napon belül, a cím alatt, a lead felett legalább 30 napig, illetve amíg az eredeti kifogásolt cikk elérhető és a www.portall1 kezdőoldalának legelején ugyanolyan módon, ugyanakkora betűméretben és ugyanolyan betűtípusban ahogy a sérelmezett cikk címe a kezdőoldalon megjelenítésre került, jelenjen meg 24 óra időtartamban az alábbi cím, amelyre kattintással az eredeti cikk és az abban foglalt helyreigazító közlemény közvetlenül elérhető: „Helyreigazítás a »cikk címe« című cikk miatt.”

„Helyreigazító közlemény:

A dátum napján a »cikk címe« címmel megjelent cikkben a portál2-ra hivatkozva valótlanul híreszteltük, hogy a párt több ismert politikusa is felperes pártelnök lemondását követelte, és szervezkedni kezdtek felperes ellen.”

Kötelezi a törvényszék a II. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 68.500 forint perköltséget, és az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal útján – térítsen meg 36.000 forint le nem rótt eljárási illetéket.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában idézte Magyarország Alaptörvényének IX. cikkének (1), (2), (4) bekezdését, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1) bekezdését, 10. §-át, 12. § (1) és (2) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 495. § (1) és (2) bekezdését, valamint a PK 12. és 14. számú állásfoglalást.

A felperes közéleti szereplői minősége ellenére nem találta alkalmazhatónak az alperesek által hivatkozott alkotmánybírósági határozatot, ugyanis a sérelmezett közlések nem eszméket, elveket magukban foglaló, a politikus emberi szakmai kvalitásait érintő kategóriák, hanem olyan körülmények, melyek valósága egyértelműen bizonyítható. Abból indult ki, hogy az alpereseknek kellett bizonyítaniuk a cikkben sérelmezett közlések valóságát. Az alperesek e körben bizonyítási indítványt előterjesztettek, az azonban nem volt megfelelő. Nem elegendő ugyanis a bizonyíték, vagy az indítvány feltüntetése, hanem a Pp. 275. § (1) és (2) bekezdése értelmében meg kell jelölni az azzal bizonyítani kívánt konkrét tényt és a bizonyítási eszközt. Mellőzte a tanúbizonyítás lefolytatását a Pp. 275. § (5) bekezdésére hivatkozással, ugyanis a megjelölt tanúk nem tartoznak a párt kifogásolt közlésben szereplő ismert politikusai körébe. személy⁴ már nem tagja a pártnak, a másik két személy pedig nem tartozik az ismert politikusok körébe, tehát az általuk kezdeményezett etikai eljárás, ha elrendelésre is került, sem támasztaná alá a cikk kifogásolt közléseit.

A főoldali közzététel időtartamával kapcsolatosan kifejtette, hogy más hasonló ügyekben a Fővárosi Ítéltábla már rögzítette, hogy nem ellenőrizhető, hogy a cikk a főoldalon meddig volt elérhető, ezért a 24 óra alkalmas arra, hogy az oldal követői, olvasói a helyreigazítás tényéről tudomást szerezzenek.

A perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján határozott.

[6] Az elsőfokú ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést.

Elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a főoldalon való közzététel időtartamának 5 órára való mérséklését kérték. A másodfokú bíróságtól a Pp. 369. § (3) bekezdés a), b) és c) pontja alapján kérték a felülbírálati jogkör gyakorlását.

Fellebbezésük szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a kifogásolt közlés valótlan tényállítás. A tanúk meghallgatására vonatkozó indítványuk a Pp. 275. §-ban foglaltaknak megfelelően került előterjesztésre. A tanúk a párt ismert politikusai és csak azt kellett valószínűsíteniük, hogy az általuk felajánlott bizonyítás alkalmas és eredményes lehet a védekezésükben előadottak igazolására. Az ellenkérelemben konkrétan megjelölték, hogy a tanúk miért és mivel kapcsolatosan tudnak nyilatkozni. Álláspontjuk szerint a csatolt cikkek pedig alkalmasak ezek valószínűsítésére, ezért a tanúkenti meghallgatásra vonatkozó indítvány mellőzése indokolatlan és megalapozatlan volt.

Kifejtették, hogy a sérelmezett cikk címe az internetes újság főoldalán lényegesen kevesebb ideig, mint 24 óráig jelent meg, a közzététel ezen módja sérti az Smtv. 12. § (2) bekezdését, mivel túlterjeszkedik azon a törvényi fordulaton, hogy a helyreigazítást a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és terjedelemben kell közzétenni.

[7] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a sérelmezett közlések tényállításnak minősülnek, amelyek valóságát az alpereseknek kellett bizonyítani. A tanúbizonyítási indítványokban az alpereseknek elő kellett volna adniuk, hogy milyen kapcsolatban vannak a tanúk az információkkal, meg kellett volna jelölniük, hogy a tanúk a párt mely tagjától szereztek be a megbízhatónak tartott ismereteiket. Ezek azért is szükségesek, hogy felperesként olyan helyzetbe kerüljön, amely alapján a saját tény és jogállításait adott esetben, akár pontos alperesi tény és jogállításokkal szemben bizonyítani tudja. Megítélése szerint a peres féltől elvárás az, hogy maga tegyen olyan tényelőadást a perfelvétel körében, amelyet egyrészt tanúvallomásokkal tud igazolni, másrészt a másik fél még kellő időben előterjesztett bizonyítási eszközökkel azt cáfolni tudja. Felvetette, hogy személy⁴ a perben csatolt Facebook bejegyzésében csak általánosságok szintjén fogalmazott, ahogy azt alperesek is tették az ellenkérelmükben. tanú1 és tanú2 a sérelmezett írás megjelenése után közel egy hónappal tettek egy indítványt etikai eljárás lefolytatására egy teljesen más ügyben, annak semmi köze nincs a perbeli cikkben írtakhoz. Utalt arra is, hogy a webes felületek olvasási szokásaira figyelemmel kialakult és immáron egységesnek mondható bírói gyakorlat alapján a helyreigazításra utalásnak 24 órán keresztüli főoldali elérhetőségét indokolja, hogy a sajtó-helyreigazítás a társadalmi rendeltetését csak akkor töltheti be, ha a helyreigazításról az eredeti, a kifogásolt tartalomról tudomást szerző személyi kör lehető legszélesebb része értesül.

[8] Az alperesek fellebbezése nem megalapozott.

[9] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[10] Az alperesek a fellebbezésükben a felülbírálati jogkört megalapozó jogszabályhelyként a Pp. 369. § (3) bekezdés a), b), c) és d) pontjait jelölték meg. A fellebbezés tartalma szerint azonban ténylegesen a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és d) pontjai vonatkozásában előadást nem tartalmazott. Az alperesek a fellebbezése ténylegesen a Pp. 369. § (3) bekezdés b) pontja alapján arra irányult, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárásban hivatkozott tény megállapítására, a közlések valóságára bizonyítást folytasson le.

[11] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a bizonyítási indítványban a fél köteles megjelölni a bizonyítani kívánt tényt és a bizonyítási eszközt. A Pp. 284. § (1) bekezdése szerint a tanúbizonyítási indítványban be kell jelenteni a tanú nevét és idézhető címét.

[12] Az elsőfokú eljárásban az alperesek az ellenkérelmükben előadták, hogy személy4 korábban arról számolt be, miszerint „többben is rendkívüli kongresszust és tisztújítást követelnek.” Arra is hivatkoztak, hogy ugyanezen párt politikusok a rendkívüli kongresszus összehívására irányuló kezdeményezésük sikertelensége után felperes újabb ügye miatt etikai eljárást is kezdeményeztek, amelyet közülük tanú1 és tanú2 írtak alá. Úgy vélték, hogy a megjelölt személyek bizonyítani tudják, hogy a cikk megjelenése előtt elindultak a szervezkedések a felperes ellen. Mindezek alapján pedig a kifogásolt közlések nem tartalmaznak valótlan tényállítást.

[13] Az alperesek tanúbizonyítási indítványa megfelelt a Pp. 275. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Megjelölték, hogy tanú meghallgatását kívánják és azt is, hogy mely tényeket kívánják bizonyítani. Jelen pertípusra azonban a bizonyítás elrendelése körében speciális szabályok is vonatkoznak a Pp. 498. § (2) bekezdésének a) pontja alapján, amely értelmében ahhoz az is szükséges, hogy a fél valószínűsítse, miszerint az általa felajánlott bizonyítás alkalmas és eredményes lehet a keresetben, illetve a védekezésben előadottak igazolására vagy cáfolatára. Ezen további feltétel teljesülésének a hiánya a Pp. 498. § (3) bekezdése szerint azzal a következménnyel jár, hogy a bíróság a bizonyítás elrendelését mellözi.

[14] A jogszabály által megkövetelt valószínűsítés többféle módon is megtörténhet, azonban ezek jellemzője, hogy az nem igazolási kötelezettséget ró az indítványozó félre, de mindenképpen szükséges, hogy az alapján a bizonyítás eredményessége feltehető legyen. Az indítványozó félnek olyan helyzetbe kell hoznia a bíróságot, hogy eldönthetővé váljon az, hogy a bizonyítás alkalmas és eredményes lehet-e az előadottak igazolására, illetve cáfolatára.

[15] Az alperesek az ellenkérelmükben csak általánosságban hivatkoztak arra, hogy a tanúk nyilatkozni tudnak a sérelmezett közlések valóságáról, azonban egyértelmű előadást arra vonatkozóan nem tettek, hogy milyen jellegű szervezkedésről rendelkeznek információval, ezen ismeret birtokába milyen módon jutottak. Az elsőfokú bíróság a perfelvételi tárgyaláson a 7. sorszámú végzésében felhívta az alpereseket, hogy 8 nap alatt

pontosítsák az ellenkérelemben foglalt nyilatkozataikat abban a vonatkozásban, hogy kik, mikor és milyen módon követelték a felperes lemondását, illetve kezdeményezték a kongresszus összehívását. Ezen végzése valójában a Pp. 498. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti valószínűsítés – általa elvárt – kellő mértékének elérését szolgálta, amely alapján dönthet, a Pp. 276. § (3) bekezdése és a 498. § (3) bekezdése szerint, a bizonyítás elrendeléséről vagy mellőzéséről.

[16] Az alperesek az elsőfokú bíróság felhívására nem nyilatkoztak, így nem valószínűsítették, hogy a tanúk meghallgatása alkalmas és eredményes lehet a védekezésben előadottak igazolására. Mindezek alapján érdemben helytálló volt az elsőfokú bíróság azon döntése, amely szerint a tanúbizonyítás lefolytatását mellőzte. Habár az elsőfokú bíróság ítéletének [25] pontjában a mellőzés jogalapjául a Pp. 276. § (5) bekezdését jelölte meg, az helyesen a korábban kifejtettek szerint a 498. § (3) bekezdése.

[17] A másodfokú bíróság megjegyzi, hogy a 11-II. sorszámú végzésében az elsőfokú bíróság az alperesek bizonyítási indítványát elutasította, az ítéletének [25] pontjával eleget tett a Pp. 346. § (5) bekezdése előírásának, mely szerint az ítélet jogi indokolása tartalmazza – többek között – azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság a felajánlott bizonyítást mellőzte.

[18] Az alperesek fellebbezése a kezdő oldali közzétételi kötelezettség időtartamának mérséklése körében a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontjának megfelelően arra irányult, hogy a Fővárosi Ítéltábla az Smtv. 12. § (2) bekezdése szerinti rendelkezésekre figyelemmel határozza meg a helyreigazítás a közzétételi módját.

[19] Az elsőfokú bíróság által elrendelt helyreigazítási mód megfelel a kialakult joggyakorlatnak. A főoldalon egy rövid, a helyreigazítás tényére utaló, figyelmet felhívó közlemény kerül megjelenítésre, míg a tényleges helyreigazító közlemény az eredeti cikknél kerül közzétételre. Ezen közzétételi mód nem jelent többszöri helyreigazítási kötelezést, csupán azt biztosítja, hogy a főoldalon megjelent, a teljes írás elolvasását célzó összefoglalóval érintett cikk vonatkozásában elrendelt helyreigazítás tényére az olvasó figyelmét felhívja. Az olvasók ezen közleményből értesülnek a helyreigazítás tényéről és tudomást szereznek arról, hogy az eredeti cikkhez kapcsolódóan helyreigazítás került közzétételre, amelynek teljes terjedelmét az érintett cikknél megismerhetik. Annak biztosítása érdekében, hogy az alperesi sajtóterméket olvasók tudomást szerezzenek a figyelmet felhívó közleményről és azáltal a helyreigazításról is, az szükséges, hogy az előbbi olyan időtartamban legyen elérhető a számukra, ami reálisan biztosítja a megismerhetőségének lehetőségét. Ehhez pedig a kialakult médiafogyasztási szokások, így például az internetes újságok felkeresése vonatkozásában a napszaktól való nagy fokú függetlenség okán szükséges, de egyúttal elegendő is a közlemény vonatkozásában a 24 órára való közzététel elrendelése. Másrészt az a tapasztalat, hogy egy sajtóhírt átlagosan 24 óra alatt előznek meg újabb cikkek, híradások az online médiában, kiszorítva azt a főoldali megjelenésből. A 24 órás közzétételi mód ezért biztosítja annak lehetőségét, hogy helyreigazítás elérje a jogszabályi célját.

[20] Az alperesek fellebbezésükben a kereset elutasítását kérték, ezért a Fővárosi Ítéltábla a helyreigazító közlemény szövegezését is vizsgálta a fellebbezés elbírálása során.

[21] Az elsőfokú bíróság a helyreigazító közlemény tartalmát nem a kialakult joggyakorlatnak megfelelően állapította meg. A PK 15. számú állásfoglalás alapján a bíróság a határozatában a kérelem és az ellenkérelem korlátai között, belátása szerint állapítja meg a helyreigazítás szövegét. Indokolatlan a helyreigazításban feltüntetni, hogy híresztelés során a sajtótermék kinek az állításait közvetítette a nyilvánosság felé, a helyreigazítás törvényi céljának érvényesülése érdekében nincs szükség az eredeti forrás feltüntetésére. A másodfokú bíróság ezért a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és mellőzte a helyreigazító közlémenyből azon szövegrészt, amely arra utal, hogy az alperesi írás mely sajtótermékre hivatkozva híresztelte a valótlanyságot.

[22] A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét, azonban ennek jellege nem változtat azon, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú eljárásban a felperes a pernyertes, ezért költségeit a peresztes fél köteles megtéríteni. A másodfokú bíróság a Pp. 500. § (1) bekezdése alapján a II. rendű alperest kötelezte perköltség megfizetésére, melynek mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése és (5) bekezdése, valamint a 4/A. §-a alapján állapította meg.

[23] A már hivatkozott Pp. 500. § (2) bekezdése alapján a II. rendű alperes köteles viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint összegű fellebbezési eljárási illetéket, amelyről a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján rendelkezett a Fővárosi Ítéltábla.

Budapest, 2022. április 19.

Dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
előadó bíró

Dr. Virág Csaba s.k.
bíró